

25de Marts 1791 § 19 fastsat, at Husbonden, „dersom noget Tjenestetyende ved at arbejde for sin Husbond kommer til Skade paa Halsbred eller Lemmer, skal drage Omfarg for ham og bekoste Helbredelsen,“ men at han, naar „ellers paa kommer Tjeneren Sygdom i Tjenesten,“ ifkun efter Placaten af 15de December 1739 skal være „forbunden til at sørge for hans Helbredelse og Underholdning, indtil han efter lovlig Opfargelse forlader sin Tjeneste.“ Jfr. Canc. Prom. af 26de October 1805. Dette er ved Placat af 14de December 1810 § 18 nærmere bestemt saaledes, at Husbonden „i Almindelighed er pligtig at forsørge det syge Tjenestetyende saalange, indtil dette enten efter Opfargelse eller af anden lovlig Aarsag burde forlade sin Tjeneste,“ men at dog „Omfargningerne til den Syges Guur, til Lægemidler og til den særdeles Pleie, som maatte behøves, bør udredes af Tjenestetyendet selv, eller, om dette ei har Gyde dertil, da af Stedets Fattigkassé.“ Et væsentlig Spørgsmaal, som denne sidste Lovbestemmelse har givet Anledning til, er, om ved samme den særegne Forpligtelse er hævet, der ifølge Forordningen af 25de Marts 1791 § 19 paaligger Husbonden, naar hans Tyende kommer til Skade ved at arbejde for ham. En Canc. Prom. af 17de September 1811 har besvaret dette Spørgsmaal bekræftende, men senere er den modsatte Mening bleven anerkendt, Dverrettsdom af 20de November 1820 (i Jur. Tidsskrift 5 B. 1 S. C. 198—201), Canc. Skr. af 28de Mai 1825, Plac. af 15de Juli 1836 III. Da imidlertid ingen lignende Regel findes for Kjøbenhavn eller de øvrige Kjøbstæder, bliver det at afgjøre, om Bestemmelsen bør udvides til Kjøbstæderne eller falde bort for Landet; thi til en Forskjel mellem disse Dele af Riget er der ikke nogen Grund. Den synes ikke at have Sagens Natur tilstrækkeligen for sig. Da den ikke forudsætter, at Husbonden er i en Brøde, som forpligter til Skadeserstatning, vides ikke, hvad Retsgrunden til samme skal være, med mindre denne muligens søges i den Betragtning, at Tyendet ved at arbejde for Husbonden udfører dennes Forretninger, og at Husbonden, naar han derved gaaer fri for den Ulykke, som kan antages at have villet ramme ham, hvis han selv havde udført Ar-

bejdet, ikke bør undslaae sig for at betale de Omkostninger, som Ulykken forarsager med Hensyn til Tyendet. Men foruden at heri neppe ligger nogen Retsgrund, lader det sig heller ikke ubetinget paastaae, at Tyendet ved at arbejde for Husbonden udfører Forretningerne, som denne ellers selv skulde have udført. Hver af dem forfølger sit eget Maal og ofte maatte Husbonden, naar han ei havde Tyende, lade Arbejder, som dette forretter, blive udførte. Derhos vil ikke enhver Ulykke, der rammer Tyendet ved at arbejde for Husbonden, være forarsaget ved Arbejdet. Den nærmeste Grund kan hyppigen ligge i den Maade, hvorpaa Tyendet har baaret sig ad. Har Tyendet gjort sig skyldig i Skjodesløshed eller udført Arbejder, der ei vedkomme det, eller som Husbonden har forbudt det at forrette, maatte Husbonden i hvert Fald fritages for ethvert Ansvar paa Grund af Ulykken, L. 3—19—1 og 2, Canc. Skrivelse af 26de April 1834, jfr. dette Udkast § 28. Men foruden at Husbonden ei altid kan føre Beviis for den Skjodesløshed, som Tyendet maatte have ladet sig komme til Last, kan det have begaaet Feil, der maa antages at have foranlediget Ulykken, uden at de af Domstolene ville blive betragtede som en utilregnelig Magtsomhed, hvorpaa Husbonden kunde beraabe sig for at fritages for en ham ved Lovene paalagt Pligt, og dog er det unegteligt, at ogsaa i slike Tilfælde Tyendet selv er nærmest til at bære Følgerne af Ulykken. Der synes saaledes at være god Anledning til at hæve den særegne Forpligtelse, som for Landet er paalagt Husbonden ved første Deel af Forordningen af 25de Marts 1791 § 19.

I Stedet derfor bør der som almindelig Regel skielnes mellem, om en Legemsfæde eller anden Sygdom paasføres Tyendet som en Folge af utilbørligt Forhold fra Husbondens Side, eller er grundet i et saadant Forhold af Tyendet selv. I første Tilfælde bør Husbonden bekoste Helbredelsen uden Hensyn til, om Tjeneren imidlertid ophører eller ikke, og efter den større eller mindre Skyld, der kan lægges Husbonden til Last, bør det være Domstolene overladt endvidere saavel at tilpligte ham at give Tyendet en billig Erstatning for Rærings-